

Juryverslag Jong Talent Aanmoedigingsprijzen 2023

In het studiejaar 2022-2023 begonnen iets meer dan 60.000 studenten aan een bacheloropleiding aan een van onze universiteiten, een kleine 5 procent minder dan in het studiejaar 2021-2022¹. De instroom in de opleidingen in de sectoren Natuur en Techniek bleef met rond de 13.700 studenten ongeveer gelijk aan vorig jaar. Qua diversiteit blijft aandacht geboden, daar net iets meer dan 4.600 vrouwelijke studenten voor deze opleidingen kozen, overeenkomend met zo'n 33%. Dit steekt wat schril af tegen het totaal aantal vrouwelijke studenten, dat hoger is dan het aantal mannelijke. Het blijft dus om meerdere redenen van belang de bèta- en technische opleidingen extra onder de aandacht te brengen.

Jong Talent Aanmoedigingsprijzen

De Jong Talent Aanmoedigingsprijzen zijn ingesteld om de belangstelling voor studies in de exacte, technische, natuur- en levenswetenschappen te bevorderen. De prijzen worden jaarlijks toegekend als erkenning en waardering voor de beste studiestatistieken in het eerste studiejaar van de betreffende studierichtingen, en zijn daarmee bedoeld als stimulans voor iedereen die een universitaire studie in één van deze richtingen wil aanvragen. Prijzen zijn dit jaar beschikbaar voor 13 studierichtingen van de bedoelde signatuur, per universiteit of technische universiteit in ons land waar deze vertegenwoordigd zijn. De jury is verheugd dat dit jaar voor het eerst ook aanmoedigingsprijzen beschikbaar zijn voor de studierichting *sterrenkunde*.

In het studiejaar 2022-2023 waren de coronamaatregelen verleden tijd, en kon veel van het bacheloronderwijs weer op locatie in plaats van online gegeven worden. De jury vermoedt dat dit de studiezin en het enthousiasme van alle eerstejaars studenten ten goede is gekomen. Voor de uitblinkers lijkt er geen verschil te zijn: evenals vorige jaren waren de cijferlijsten van de genomineerden weer indrukwekkend.

Nominaties

Alle universiteiten waar één of meer van de in aanmerking komende studierichtingen in het afgelopen jaar werd aangeboden, zijn in de gelegenheid gesteld hun beste kandidaat of kandidate per betreffende opleiding te nomineren. Aldus werden 67 nominaties ontvangen, vanuit de in aanmerking komende opleidingen aan 8 algemene universiteiten (RUG, RU, TU, UL, UM, UvA, UU, VU), 3 technische universiteiten (TUD, TUE, UT) en de WUR. Vrijwel elke in aanmerking komende studierichting van elke universiteit heeft een kandidaat voorgedragen.

Bevindingen

De ontvangen nominaties waren alle van uitstekend niveau. Het gemiddelde cijfer dat de genomineerden in hun eerste studiejaar voor een vak behaalden was net iets meer dan 9.15, op een fractie na gelijk aan dat van vorig jaar. Het hoogste gemiddelde per studierichting werd behaald in de nieuw vertegenwoordigde opleidingen *sterrenkunde* (9.5). Hoge gemiddelden werden ook behaald in bijvoorbeeld de opleidingen *informatica/technische informatica* (9.4), *chemische technologie* (9.34), *kunstmatige intelligentie* (9.31), *natuurkunde/technische natuurkunde* (9.28), en *wiskunde/technische wiskunde* (9.28). Maar liefst driekwart van de genomineerden, verspreid over alle studierichtingen, behaalde een gemiddeld cijfer van 9 of hoger. Elf genomineerden, en wel in de studierichtingen *Informatica/technische informatica*, *kunstmatige intelligentie*, *natuurkunde/technische natuurkunde*, *scheikunde*, *sterrenkunde*,

¹ Bron: https://www.universiteitenvannederland.nl/f_c_instroom_bachelor.html

werktuigbouwkunde en materiaalkunde, en wiskunde/technische wiskunde behaalden een gemiddelde van 9.7 of hoger. Overigens zijn studierichtingen doorgaans niet vergelijkbaar en lopen behaalde gemiddelden soms uiteen, onverminderd de relatieve kwaliteit van de behaalde resultaten.

De jury was zeer onder de indruk van de studiestatistieken van de genomineerden. Meerdere genomineerden volgden een omvangrijker studieprogramma dan het verplichte deel alleen. Ze volgden bijvoorbeeld een dubbele bachelor (zoals wiskunde + natuurkunde of wiskunde + informatica), soms met nog extra vakken daarbij, of een speciaal honoursprogramma. Meerdere genomineerden hebben daarnaast in hun eerste jaar ook bijgedragen aan extra activiteiten in hun opleiding, zoals studievoorziening.

Bijzonderheden

Alle nominaties waren zorgvuldig gedocumenteerd, met onderbouwende informatie over studieresultaten en geleverde prestatie(s) van de genomineerden. In een aantal gevallen waren de genomineerden door hun opleiding geselecteerd na zorgvuldige afweging tussen meerdere gelijkwaardige kandidaten met een gelijk gemiddelde. In twee gevallen heeft de jury om nadere informatie gevraagd alvorens tot een beslissing te komen. In deze gevallen gaf het niet-afgeronde gemiddelde dan wel een bijzondere extra studiestatistiek de doorslag.

Aantal vrouwelijke prijswinnaars

Het aantal vrouwelijke prijswinnaars lag dit jaar net boven de 38%, beduidend hoger dan vorig jaar. Hun aantal was het grootst in de studierichtingen kunstmatige intelligentie, biologie, biomedische technologie, farmacie/farmaceutische wetenschappen en wiskunde en technische wiskunde, met kleinere aantallen in de overige studierichtingen. (Omdat de nominaties geen genderinformatie bevatten, is het genoemde percentage slechts een benadering.)

Tot slot

De jury vergaderde op 19 oktober 2023 online, onder leiding van Prof. dr. A.P. IJzerman, secretaris natuurwetenschappen KHMW. De jury dankt de Maatschappij voor de eminente ondersteuning van haar werkzaamheden. Het is een groot genoegen dat de uitstekende prestaties van de genomineerden door middel van de Aanmoedigingsprijzen beloond kunnen worden.

Jury

Prof. dr. C.J.M. Schoutens, hoogleraar Theoretische Natuurkunde, oud-decaan Faculteit NWI, Universiteit van Amsterdam.

Prof. dr. J. van Leeuwen, oud-hoogleraar Informatica, oud-vice-decaan Bètawetenschappen, Universiteit Utrecht.

Sponsors

De Jong Talent Aanmoedigingsprijzen zijn mogelijk dankzij de zeer gewaardeerde steun van de volgende bedrijven, fondsen, organisaties en stichtingen die het grote belang en de maatschappelijke waarde onderschrijven van de studies in de bedoelde disciplines aan de Nederlandse WO-instellingen:

Avantium, KHMW, KNMP, KNVI/KIVI, ORTEC, Royal Schiphol Group, Stichting Physica, Vaderlandsch Fonds/Dorus Rijkers Fonds en Visma Connect.